

ind paa Lovforslaget i dets Heelhed, saa er det, fordi jeg forudsætter, at det er Meningen, efter hvad der i Motiverne er udtalt, at den Anstalt, der paatænkes stiftet, skal være selv bærende. Afviges der imidlertid i allermindeste Maade derfra, eller sørges der ikke for fuldstændig Sikkerhed for, at dette bliver sandt, saa troer jeg rigtignok ogsaa, at Anstalten vil blive fordærvelig, fordærvelig for Statens Finantser umiddelbart og fordærvelig, fordi den lover Almuen og de Fattige Noget, som man ikke kan og vil holde, nemlig at man af Statens Kasse vil underholde dem deelvis eller ubetinget. Jeg skal nu sammensatte de Punkter, i Henseende til hvilke jeg troer, at der maa næres Betænklichkeit ved Lovforslaget, og end mere ved nogle af de i Anledning af samme fremkomne Ytringer, just naar man gaaer ud fra Anstaltens Egenstøb som selv bærende. For det Første vilde hele den selv bærende Charakter strax være tilintetgjort, naar man endog blot, som den ærede 1ste Landssthingsmand for 10de Kredts (Vejsen) foreslog, lod Staten være Administrationsomkostningerne, thi saa bærer Anstalten sig ikke selv. Disse Omkostninger kan man tænke sig smaa, og man kan tænke sig dem store, men, saasnart Staten opretter en Anstalt, hvorved den selv har Udgifter, saa er der ikke længer udelukkende Tale om Noget, som Arbejderklassen gjør for sig selv; men det er just med Hensyn til Opfattelsen af hele Sagen for Arbejderklassen selv af høieste Vigtighed, at det staaer fast, at den fuldstændigt arbejder for sig selv, og at den ikke blot dækker, hvad den directe modtager, men at den ogsaa dækker Udgifterne ved Bestyrelsen af den paagældende Anstalt.

Der vil dernæst være en aldeles overveiende Fare, ja, jeg vil sige Sikkerhed for, at Staten vil lide Tab, og det meget betydeligt, ved Anstalten, hvis man gaaer bort fra, gaaer ud over den foreslaaede Bestemmelse om, at Anstalten skal begrændes paa Forudsætningen om en 4 pCt.'s Rentefod. Denne Rentefod er maaffee allerede lidt vel høj; men hvem tør i alt Fald, fordi der i Diebluttet søges og gives Bevillinger til at svare høiere Rente af Kaan i faste Eiendomme, bygge Noget derpaa, at den Tid vi jo dog see, at i Lande, der ligge os

meget nær — Sønden for os, ikke Nord for os —, er den almindelige Rentefod ikke 4 pCt., og at den ligesaa lidt er det paa de Markeder, hvor der er store Capitalomsætninger, naar man ikke vil indlade sig paa Børsapirer; i England er sandelig Renten af Kaan i faste Eiendomme ikke 4 pCt. Det maa altsaa først og fremmest fastholdes, at al sliig Tanke om for godt Kjøb at være velgjørende maa vises bort, for godt Kjøb nemlig for os, men for Staten for meget dyrt Kjøb. — Men lad os vende os til Lovforslaget selv. Det første Punkt, der her er af Vigtighed, er Bestyrelsen. Finantsministeren holder paa, at der skal være en enkelt Directeur, for at det Hele kan drives forretningsmæssigt, thi hvorfor skulle vi ikke kalde det „en Forretning“ istedetfor „en Geschäft“? Ja, Anstalten skal ganske vist drives som en Forretning, men den skal dog tilfælle drives anderledes end som en almindelig Kjøbmandsforretning; thi den skal ikke drives saaledes, at vedkommende Directeur opgjør sine Beregninger efter, hvad han som Kjøbmand turde vove med Sandsynlighed for at komme godt ud deraf, men den skal drives med Sikkerhed for, at Statskassens Interesse med Hensyn til Garantien bliver fuldstændigt opretholdt. Men naar dette er saa, saa siger jeg, at det er meget betænkeligt, naar det i Lovforslaget blot er udtalt, at der skal være en enkelt Directeur, som afgjør alle tvivlsomme Spørgsmaal om Antagelsen af de begjærede Forsittringer, og som efter Lovforslaget ikke er udelukket fra at have hele Dispositionen over de indkomne Capitaler og deres Udlaan og Anbringelse. Der staaer vel et Sted i Motiverne, at det muligviis kan ansees for hensigtsmæssigt ikke at lægge dette i hans Haand, men der er ingen Sikkerhed for, at det ikke vil skee. Lovforslaget berettiger Finantsministeren til at give en enkelt Mand Ret til at bestyre hele denne Capitalmasse, og det, siger jeg, gaaer ikke an. Man kan gjerne give den entelte Mand den egentlig daglige Forretningsbestyrelse og gjøre ham til administrerende Directeur for Forsikringsvæsenet, men man behøver ikke derfor i mindste Maade at give ham Dispositionsret over een Skilling af de indkomne Capitaler. Men han maa dernæst have Consulenter og Controllører ved